

Mezinárodní konference: „Jakost 2001“

10. jubilejní ročník

Radka Labíková*

Ostrava byla již po desáté ve dnech 15.–17. 5. 2001 místem konání mezinárodní konference: „Jakost 2001“, jejíž zasedání se následující den, 17. 5. 2001, přesunulo do Zlína. Mottem celé konference bylo heslo: „Řízení znalostí – trend jakosti“. Samotné jednání konference probíhalo první dva dny v areálu VŠB–TU – Ostrava, třetí den pak v areálu Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Tato mezinárodní konference se uskutečnila jako jedna z akcí v rámci Národního programu podpory jakosti a osobní záštitu za ni převzal Doc. Ing. Miroslav Grégr, ministr obchodu a průmyslu ČR.

První den zasedání konference se konalo její plenární zasedání, které mělo nejen oficiální, ale i slavnostní charakter. Celé jednání bylo rozděleno do tří bloků, ve kterých vystoupili vždy tři nebo čtyři lektori. V této části jednání konference zároveň vystoupili

lo nejvíce zahraničních hostů. Některé příspěvky byly zaměřeny obecně, jiné vycházely ze současné situace v konkrétních českých podnicích, což lze považovat za velmi vhodné, protože se plynule prolínala teorie managementu jakosti s praxí.

V této části konference tedy vystoupili: Prof. Myron Tribus, Fremont University, USA se svým příspěvkem: „Management jakosti ve vzdělávání“; Dr. Yoshio Kondo, Koyto, Japonsko se svým příspěvkem: „Inovace versus standardizace práce“; Prof. Joyce Orsini, viceprezident ASQ, USA, Japonsko se svým příspěvkem: „Nové trendy a zkušenosti s jakostí v USA“; Prof. Milan Železný, Univerzita Tomáše Bati, Zlín, Fordham University, New York se svým příspěvkem: „Od znalostí kvality ke kvalitě znalostí“; Noel C. Spare, The Swiss Deming Institute se svým příspěvkem: „Čtyři pilíře moudrosti systému manage-

* JUDr. Radka Labíková, Ph.D., Katedra mezinárodního a evropského práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

mentu pro 21. století“; Ing. Michal Štefl, ŠYS, Brno, a. s. se svým příspěvkem: „Management současné prosperity ŠYS Brno, a. s.“; Ing. Tomáš Hüner, Ing. Hana Krbcová, SME a. s., Ostrava se svým příspěvkem: „Jsme ve změně aneb jak koncentrovat úsilí zaměstnanců k dosažení strategických cílů“; Ing. Jiří Cienciála, CSc., Trinecké železářny, a.s. se svým příspěvkem: „Strategické řízení v TŽ, a. s. a jeho nástroje“; Ing. Pavol Kováčik, CSc., Zbrojovka Brno a. s. se svým příspěvkem: „Motivace zaměstnanců – klíč k trvalému zlepšování a dosažení podnikatelské výjimečnosti“; Ing. Vojtěch Vlček, Ing. Martin Seidler, MORA MORAVIA a. s. se svým příspěvkem: „Podmínky výkonnosti MORA a. s.“; Vladislav Chmelař, ON Semiconductor, Rožnov pod Radhoštěm se svým příspěvkem: „Podnikové vzdělávání a firemní kultura – dva pilíře systému řízení jakosti“.

Mezi nejzajímavější příspěvky tohoto dne jednání konference patřil např. příspěvek Prof. Milana Železného, Univerzita Tomáše Bati, Zlín, Fordham University, New York: „Od znalostí kvality ke kvalitě znalostí“. Autor ve svém příspěvku definoval rozdíl mezi informacemi a znalostmi, informacemi a daty a mezi znalostmi a moudrostmi. Za nejdůležitější formu podnikové znalosti pak označil sebepoznání a schopnost vědět, co znám a umím označil jako základ strategického myšlení.

Dalším zajímavým příspěvkem byl příspěvek Ing. Pavola Kováčika, CSc., Zbrojovka Brno a. s.: „Motivace zaměstnanců – klíč k trvalému zlepšování a dosažení podnikatelské výjimečnosti“, z něhož jasně vyplynul závěr, že pouhé mzdové motivační složky nevedou k zajištění motivace zaměstnanců a že trvalý rozvoj společnosti nezajistí ani příkazy, kontrola, dílčí programy či organizační nebo ekonomická opatření. Za předpoklad úspěchu označil cestu hledání a hodnocení příčin, proč se nedostavily očekávané výsledky, a nikdy nekončící úsilí o zlepšování.

Z ostatních příspěvků této části konference zaujal příspěvek Vladislava Chmelaře, ON Semiconductor, Rožnov pod Radhoštěm se svým příspěvkem: „Podnikové vzdělávání a firemní kultura – dva pilíře systému řízení jakosti“, ve kterém byla zdůrazněna skutečnost, že nejde pouze o realizaci podnikového vzdělávání, ale především o jeho účinnost. Jak je péče o vzdělání v konkrétním podniku účinná a jak se promítá do firemní kultury, to jsou otázky, které nesouvisí jen s kvalitou samotného vzdělávacího procesu, ale i s kultivací pracovního prostředí, schopností komunikace, všeobecným pořádkem, kreativními postoji zaměstnanců, ale i např. s hospodářskými výsledky, což zpětně vypovídá o hodnotách podniku a o jeho zaměstnancích.

Druhý den probíhala jednání konference souběžně v osmi sekcích. Jednotlivé sekce byly volně přístupné účastníkům konference a byly organizovány po jednotlivých blocích, které se skládaly vždy ze tří příspěvků po třiceti minutách. Prostor pro přednesení samotné-

ho příspěvku byl dán v rozsahu dvaceti minut, pak byl vytvořen prostor pro diskusi v délce pěti minut a prostor pro případný operativní přesun mezi jednotlivými sekcemi také v délce pěti minut, což vzhledem k prostorovému rozmístění jednotlivých sekcí bylo zcela dostačující i v případě, že se diskuse nepatrně protáhla. Jednotlivé místnosti byly vybaveny nejmodernější technikou, takže jednotliví přednášející mohli (a také tak často činili) využívat nejen zpětný projektor, ale i počítačovou projekci, a to včetně projekce z diskové mechaniky.

Každá sekce měla předem stanoveného garanta, který zajišťoval jednak uvedení jednotlivých přednášejících, ale zejména kontroloval dodržování termínů. Každý účastník konference pak při prezenci obdržel aktuální rozpis jednotlivých příspěvků v rámci sekcí a tento byl také vyvěšen na každé předmětné místnosti. Lze jen konstatovat, že po organizační stránce byla konference zvládnuta na jedničku, účastníci nemuseli odcházet z jednotlivých sekcí před dokončením jednotlivých přednášek a zároveň nerušili přednášející ani pozdními příchody. Nevýhodou tohoto uspořádání bylo, že se mnohdy kryly ve stejnou dobu dva zajímavé příspěvky, z nichž bylo nutné zvolit ten přínosnější. Tomuto jevu však nelze zabránit ani v případě, že se realizuje současně menší počet sekcí. Další nevýhodou bylo ne zcela systematické řazení jednotlivých příspěvků do sekcí, související příspěvky byly v paralelních sekcích, což mohlo pro ne zcela odbornou veřejnost znamenat zhoršenou orientaci v přednášené problematice. Zároveň je však třeba konstatovat, že mnohé příspěvky mohly být zařazeny současně do několika sekcí, takže ani tento jev nelze u podobných akcí zcela eliminovat.

Stejně jako první den konference, v jednotlivých sekcích se střídali přednášející jak z oblasti teoretické, zde především pedagogové českých a slovenských vysokých škol, tak z oblasti praxe – pracovníci jednotlivých podniků, kteří vystupovali s příspěvky ze své každodenní praxe.

Jednotlivé sekce byly organizovány do čtyř bloků po třech příspěvcích (s výjimkou sekce „Metrologie“, která probíhala pouze ve dvou dopoledních blocích, sekce „Jakost ve službách a marketingu“, která probíhala pouze v jednom odpoledním bloku a v následujícím bloku byl přednesen pouze jeden příspěvek, a sekce Jakost v průmyslu, která probíhala pouze ve třech blocích). V další části tohoto příspěvku bude bližší pozornost věnována pouze nejzajímavějším přednáškám, ostatní budou uvedeny pouze v přehledu.

První sekce nesla název: „Management jakosti“ a jejím garantem byl Prof. Ing. Jaroslav Nenaďal, CSc., VŠB-TU Ostrava.

V této sekci došlo k výrazným přesunům oproti původně avizovanému programu a také ke změně některých přednášejících. Jako první v prvním bloku této sekce vystoupil Ing. Jan Hnátek, viceprezident EOQ s příspěvkem: „Směrem k nové Evropské Vi-

zi Jakosti (EQV)“. Pokračoval Ing. Petr Slácala, ŽS Brno, a. s. s příspěvkem: „Manažerská podpora integrovanému systému řízení“, Doc. Ing. Jaromír Veber, CSc., VŠE Praha s příspěvkem: „Péče o jakost ve světle soudobých manažerských přístupů“. Druhý blok zahájil Doc. Ing. Vladimír Horáček, CSc., VUT Brno, s příspěvkem: „Dominantní faktor úspěchu firmy je spokojený zákazník“, dále pokračovali Ing. Stanislav Häuser, CSc., Silma Gradient Opava, s příspěvkem: „Kritické faktory úspěchu strategického procesního řízení“ a František Havel, Contractel, s. r. o., s příspěvkem: „Procesní řízení s využitím Balanced scorecards, základní prvky při dosahování excelence“. Třetí blok zahájil Prof. Ing. Alexander Linczényi, CSc., STU Trnava, s příspěvkem: „Sledovanie nákladov na kvalitu procesov“, pokračovali Ing. Roman Prášek, VUT Brno, RW TUV Praha, s příspěvkem: „Modelování a posuzování změn v podnikových systémech“ a Ing. Josef Lazar spolu s Ing. Janem Weinfurtem, TUV International s. r. o., TUV Rheinland, s příspěvkem: „Systém managementu jakosti – možnosti a problémy“. Poslední blok této sekce, čtvrtý, zahájila Doc. Ing. Edita Hekelová, CSc., STU Bratislava, s příspěvkem: „Sociálna dimenzia požiadaviek noriem ISO:DIS 9000:2000“ a ukončil Ing. Jiří Kožušník, Nová Huť – 4 Energetika, s příspěvkem: „Integrovaný management jakosti, ŽP a bezpečnosti na bázi ISO 9000:20000 energetického závodu společnosti Nová huť“.

•Druhá sekce nesla název: „Jakost v průmyslu“ a jejím garantem byl Ing. Petr Kuncický, CSc., TOQUM, s. r. o. Ostrava. V prvním bloku vystoupil Ing. Pavel Ryšánek, NIS-NPJ, s příspěvkem: „Národní politika podpory jakosti“, ve kterém prezentoval, vzhledem k nepřítomnosti dalšího přednášejícího o půl hodiny déle, NPJ a zdůraznil, že součástí NPJ je také v oblasti školství vzdělávání v jakosti. Na závěr tohoto bloku vystoupil Ing. Josef Lazar, BPR Consultancy, SCP, VŠB, a příspěvkem: „Uplatnění TPM při řízení výrobních procesů“. Druhý blok této sekce patřil k nejvíce navštíveným na celé konferenci, a to zejména jeho první příspěvek: „Jak aplikovat zásady managementu jakosti podle souboru norem ISO 9000:2000 – procesní přístup“, který společně přednesli Prof. Ing. Jaroslav Nenadál, CSc., VŠB-TU Ostrava, a Ing. Petr Kuncický, Toqum s. r. o., Ostrava. Jak oba přednášející zdůraznili, ISO 9000:2000 je založeno na osmi zásadách, z nichž sedm vychází z TQM. Podrobně pak v jejich příspěvku byla rozebrána zásada čtvrtá, procesní přístup. V dalším příspěvku: „Geometrická přesnost výrobních strojů – nástroj zabezpečování jakosti“ vystoupil Ing. František Zvoneček, Ph.D., ZČU Plzeň, s posledním příspěvkem tohoto bloku: „Zkušenosti ze zavádění integrovaného systému ISO/TS 16949“ pak vystoupili Ing. Lukáš Milata a Ing. Dagmar Kuncická, Hayes Lemmerz Autokola, a. s.

Odpolední program druhé sekce probíhal pouze v jednom bloku, který zahájil Ing. Jan Káda, AŽD

Praha, spol. s r. o., s příspěvkem: „Lze měřit proces projektování zabezpečovací techniky?“. S dalším příspěvkem: „Jakost výrobku jako základní prostředek minimalizace rizik plynoucích z odpovědnosti za výrobek“ vystoupila JUDr. Radka Labíková, Ph.D., MU Brno, Právnická fakulta. Poslední příspěvek druhé sekce: „Úloha lidského faktoru v procesu údržby“ přednesl Ing. Zdeněk Vyjídaček, Nosta-Hertz, s. r. o.

Třetí sekce nesla název: „Jakost ve službách a marketingu“ a jejím garantem byla Ing. Lucie Schupkeová, DTO. Tato sekce se uskutečnila pouze v odpoledních blocích. První z nich zahájil Marek Bugdol, Starostwo powiatowe w Raciborzu, s příspěvkem: „Zavedení SRJ na okresním úřadě v Ratiboři“, pokračovali Ing. Jiří Dynybyl, Český lodní a průmyslový registr, s. r. o., s příspěvkem: „ISO 9001:2000 ve službách s ohledem na marketing“ a Prof. Ing. Pavel Surovec, CSc., ŽU Žilina, s příspěvkem: „Kvalita dopravní služby územia“. V dalším bloku této sekce již vystoupil pouze RNDr. Pavel Malčík, Textilní zkušební ústav Brno, s příspěvkem: „Politika značek jakosti na trhu ČR“.

Čtvrtá sekce nesla název: „Jakost ve stavebnictví“ a jejím garantem byl Ing. Jiří Brokeš, ŽS Brno, a. s. První blok čtvrté sekce zahájil, opět ne v souladu s původně předpokládaným programem, Prof. Ing. Jozef Gašparík, Ph.D., Stavebná fakulta STU Bratislava, s příspěvkem: „Manažerstvo kvality v procese přípravy a realizácie stavby“, dalšími přednášejícími v tomto bloku byli Doc. Ing. Vojtěch Mencl, CSc. spolu s Doc. Ing. Karlem Kulískem, CSc. a Ing. Štěpánem Šarhou, VUT – Fakulta stavební Brno a ŽS, a. s. Brno, s příspěvkem: „Řízení jakosti procesů v době provozu stavebních objektů“ a Ing. L. Zahradnická, CSc., Qconex, v. o. s., s příspěvkem: „Systémy jakosti ve stavebnictví, jejich vývoj, hodnocení a další perspektivy“. Druhý blok zahájil Doc. Ing. Tibor Ďurica, CSc., Stavebná fakulta TU Košice, Katedra technológie stavieb a stavebných látok, s příspěvkem: „K problematike projektového riadenia“, další příspěvky přednesli Ing. Mária Kozlovská, CSc., Stavebná fakulta TU Košice, která vystoupila s příspěvkem: „Zvyšovanie konkurenčnej schopnosti stavebných firiem jako základný predpoklad integrácie do EU“ a Doc. Ing. Čeněk Jarský, CSc., Katedra technologie staveb fakulty stavební ČVUT Praha, který vystoupil se svým příspěvkem: „K časovému plánování a evidenci kontrol kvality stavební produkce na počítači“.

První odpolední blok této sekce zahájila Ing. Bibiána Magáthová, PEU MV SR, Bratislava, svým příspěvkem: „Rozdiely v posuzování shody a certifikácii stavebných materiálův a určených výrobkův v SR“, dále vystoupili Ing. Vít Vaněk, Vodní stavby, a. s., s příspěvkem: „Kvalita subdodavatelských prací ve stavebnictví“ a Ing. Miloslava Popenková, CSc., Qconex, v. o. s., Praha, s příspěvkem: „Vliv jakosti stavebního díla na tvorbu výrobního procesu“. Druhý odpolední blok byl opět složen ze tří příspěvků a vystoupili v něm s prvním příspěvkem: „Zavádění EMS

ve firmách se zavedeným QMS“ Ing. Zdeněk Kunzl, Qconex, v. o. s., Praha, s druhým příspěvkem: „Efektivnost kontrolního systému jakosti výrobního procesu staveb“ Ing. Barbora Menclová, FSv-ČVUT Praha, Katedra technologie staveb, a s třetím příspěvkem: „Nabídka teorie a požadavky praxe ISO 9001 v projekční firmě“ Martin Zušník, Techno-projekt, a. s.

Pátá sekce nesla název: „Metody a nástroje řízení jakosti“ a jejím garantem byl Doc. Ing. Jiří Plura, CSc., VŠB-TU Ostrava. První blok této sekce byl zahájen o půl hodiny později než v sekcích ostatních a byl tvořen pouze dvěma příspěvky. S prvním vystoupil Jaroslav Jakoubě, ABB Elektro-Praga, Jablonec nad Nisou: „Product portfolio management jako procesní nástroj řízení“. S druhým příspěvkem vystoupil Ing. Jiří Jašek, ARIS, řídicí systémy, s. r. o., Brno: „Organizování a dokumentování procesů podle požadavků ISO 9000:2000“. Druhý blok této sekce tvořily příspěvky Doc. Ing. Jitky Srpové, CSc., VŠE Praha, Fakulta podnikohospodářská, s názvem: „Kritéria komplexního hodnocení organizace“, Ing. Renáty Novákové, MTF STU, Katedra managementu a kvality, s názvem: „Strategické plánovanie kvality technologických procesov“ a Ing. Tatiany Vodislavské, VUVH Bratislava: „Zabezpečovanie kvality v hydroanalytických laboratóriách“.

První odpolední blok páté sekce zahájili Doc. Ing. Alois Fiala, CSc. a Ing. Pavla Havlíčková, VUT Brno, FSI, Ústav procesního a ekologického inženýrství, odbor jakosti systémů a procesů, a Ing. Milan Brůža, ZKL Brno, a. s. se svým příspěvkem: „Strategická regulace procesů při výrobě valivých ložisek“, dále vystoupila Ing. Darja Noskiewičová, CSc., VŠB-TU Ostrava, s příspěvkem: „Přesnost měření a strategická regulace procesů“ a Doc. RNDr. Josef Tošenský, CSc., VŠB TU Ostrava, s příspěvkem: „Deset nejčastějších chyb při hodnocení způsobilosti výrobního procesu a jejich demonstrace s novým programem CAPA“. Závěrečný blok této sekce pak zahájil Doc. Ing. Milan Huřyta, CSc., Tesla Sezam, a. s., Rožnov pod Radhoštěm, s příspěvkem: „Plánovaný experiment (DOE) – nástroj pro poznání a zlepšování procesů“. Dále vystoupili Doc. Ing. Alois Fiala, CSc., Ing. Martin Havla a Ing. Pavla Havlíčková, VUT Brno, FSI, Ústav procesního a ekologického inženýrství, odbor jakosti systémů a procesů, s příspěvkem: „Praktické zkušenosti s uplatňováním systémové FMEA“ a Doc. Ing. Jiří Plura, CSc., VŠB TU Ostrava, s příspěvkem: „Metoda QFD a její užití při plánování jakosti“.

Šestá sekce nesla název: „Metrologie“ a jejím garantem byl Jaroslav Bílý, ŽS Brno, a. s. a probíhala pouze ve dvou dopoledních blocích. První z nich zahájil Jaroslav Gebauer, Český metrologický institut, Oblastní inspektorát Opava, se svým příspěvkem: „Rozvoj metrologie v ČR v roce 2000 a hlavní úkoly ČMI v roce 2001“. Dalšími přednášejícími v té-

to sekci byly Ing. Věra Ježková, Vítkovice, a. s., Ostrava, s příspěvkem: „Systémy jakosti v kalibrační oblasti“ a RNDr. Jana Mazalová, VŠB-TU Ostrava, Institut geodézie, s příspěvkem: „Kalibrace geodetických přístrojů a laserových dálkoměrů – záruka jakosti důlního či stavebního díla“. V druhém bloku šesté sekce vystoupili Čeněk Nenáhlo, Česká metrologická společnost Praha, který přednesl příspěvek s názvem: „Metrologické znalosti jsou nutné ve všech fázích průmyslového reprodukčního procesu“, Mgr. Jiří Tesařem ČMI Brno, který přednesl příspěvek s názvem: „Optimalizace kalibračních intervalů sekundárních etalonů“ a Jaroslav Bílý, ŽS Brno, a. s., který přednesl příspěvek s názvem: „Zákaznický audit jako prostředek komunikace s dodavateli služeb – aplikace na oblast externího zabezpečování metrologie“.

Sedmá sekce nesla název: „Spolehlivost v teorii a praxi“ a jejím garantem byl Prof. Ing. Václav Legát, DrSc., ČZU Praha. První dopolední blok zahájil Doc. Ing. Antonín Mykiska, CSc., Fakulta strojní ČVUT Praha, s příspěvkem: „Programy a plány spolehlivosti“, dále vystoupil Prof. Ing. Rudolf Holub, CSc., Katedra bojových a dopravních vozidel, Vojenská akademie, Brno, se dvěma příspěvky: „Speciální úkoly programů bezporuchovosti a udržitelnosti speciální techniky“ a „Místo a úloha vojenských standardů při zabezpečování spolehlivosti speciální techniky“. Druhý blok zahájil Ing. Pavol Votava, Systémové inženýrství, s příspěvkem: „Struktura kvalitativních znaků bezporuchovosti“, dále pokračoval Ing. Marek Cichoň, Bohemia instruments a. s., s příspěvkem: „Inteligentní měřící kanál k detekci poruch analogových senzorů“ a tento blok uzavřel Prof. Ing. Václav Legát, DrSc., ČZU, Technická fakulta, Katedra jakosti a spolehlivosti strojů, s příspěvkem: „Jakost zajištěnosti údržby zvyšuje spolehlivost výrobního zařízení“.

Odpolední program sekce sedmé zahájil Dr. Ing. Pavel Skalčík, VŠB-TU Ostrava, příspěvkem: „Prínosy systému organizácie a riadenia údržby při zvyšování úrovně a kvality logistických řetazcov“, dále vystoupili Ing. Jiří David, Ph.D., Prof. Ing. Milan Voržina, CSc., VŠB TU Ostrava, Katedra automatizace a počítačové techniky v metalurgii, s příspěvkem: „Systém optimalizace strategie údržby strojů pro dělení předlitků na zařízení plynulého odlívání oceli“ a Ing. Ladislav Horváth, Slovnaft SOMEA a. s., Bratislava, s příspěvkem: „Údržba zameraná na spoľahlivosť podľa metódy RCM2“. Závěrečný blok této sekce pak zahájil Ing. Otakar Král, CSc., ISQ Praha, s. r. o., příspěvkem: „Provozní spolehlivost strojů a zařízení ve výrobním procesu“, další příspěvek s názvem: „Jak postupovat při diagnostice poruch složitějších elektronických zařízení“ přednesl Ing. Lubor Smejtek, CSc. a celou sekci sedmou uzavřel svým příspěvkem s názvem: „Informační systém – nástroj spolehlivosti údržby“ Ing. Vladimír Michalík, Inseko CS, s. r. o.

Osmá sekce nesla název: „Rizikové inženýrství“ a jejím garantem byl Ing. Petr Pokorný, Zürich Pojišťovna a zaměstnanci tohoto peněžního ústavu přednesli většinu příspěvků v této sekci. První blok osmé sekce zahájil svým příspěvkem: „Risk management a jeho aplikace v pojištění průmyslu“ Ing. Tomáš Horyna, Zürich Pojišťovna Praha, druhý příspěvek: „Míra snížení (zvýšení) požárního rizika“ přednesl Ing. Stanislav Burian, Zürich Pojišťovna Praha, třetí příspěvek: „Prerušení provozu jako důsledek mimořádné události, příklad výpočtu prerušení provozu“ přednesl Ing. Petr Pokorný, Zürich Pojišťovna Praha. V druhém bloku vystoupil se dvěma příspěvky: „Risk management a internet – projekt Pandora a Risk Cockpit“ a „Ručení za výrobek, export do zemí EU“ Borek Klikar, Zürich pojišťovna Praha. Další přednášející v tomto bloku byla Ing. Dagmar Zindulková, P. Q. M., s příspěvkem: „Řízení rizik – šance kvality“.

Odpolední blok osmé sekce opět zahájil Borek Klikar, Zürich Pojišťovna Praha, s příspěvkem: „Stažení vadného výrobku z trhu“, který spolu se svým kolegou Ing. Petrem Pokorným, Zürich Pojišťovna Praha, přednesl i druhý příspěvek: „Grading Z+, benchmarkingový nástroj při hodnocení rizik velkých průmyslových klientů“. Jako třetí v tomto bloku vystoupil Ing. Tomáš Koval, VŠB-TU Ostrava, s příspěvkem: „Zkušenosti se zaváděním Direktivy SEVESO v ČR“. Poslední blok této sekce již tvořily pouze dva příspěvky, a to příspěvek: „Právní požadavky environmentální prevence a pojišťování“, který přednesla Ing. Zuzana Kubínová, TÜV International, Praha, a příspěvek:

„Risk management v praxi – příklad dlouhodobé spolupráce klienta a pojišťovny při odhalování a snižování rizik“, který přednesl Jaroslav Jakoubě, ABB Elektro-Praga, Jablonec nad Nisou.

ZÁVĚR

Byla to velká a dobře organizovaná konference. Dále je třeba ocenit i skutečnost, že to byla konference mezioborová a že i jednotliví přednášející svými obory působnosti a jednotlivé příspěvky svou náplní dokázali, že kvalita je skutečně nedílnou každodenní součástí života jako celku, ale i jednotlivých konkrétních činností, a to jak v průmyslu, tak ve službách a ve státní správě, ale i při výchově studentů ve školství.

Příspěvky jednotlivých přednášejících jsou zveřejněny ve „Sborníku konference JAKOST 2001“, platící účastníci konference jej obdrželi i v elektronické podobě na CD.

Jakost. Toto slovo se stává každodenní realitou nejen v oblasti řízení jednotlivých velkých podniků, ale i ve službách a vzdělávání. Nelze než doporučit zařazení problematiky jakosti jako výukového předmětu nejen středních, ale i všech vysokých škol, protože je nezbytným předpokladem trvalého zlepšování a dosahování stanovených cílů. Tento krok by pak bylo možné označit i za určité naplnění motta konference: „Řízení znalostí – trend jakosti“. Jakost se ale především musí stát součástí života každého jednoho z nás.